

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

INTERACTIO – NA DIAKU – 144. PLENÁRNE ZASADNUTIE VR, 5. 5. 2021 – 7. 5. 2021**Uznesenie Európskeho výboru regiónov o Konferencii o budúcnosti Európy**

(2021/C 300/01)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

1. plne podporuje potrebu rozsiahlej, skutočne inkluzívnej, transparentnej, geograficky a politicky vyváženej a decentralizovanej diskusie o budúcnosti Európskej únie;
2. napriek pretrvávajúcim výzvam spôsobeným pandémiou COVID-19 víta dlho očakávané začatie práce spojenej s Konferenciou o budúcnosti Európy a očakáva, že výbor prispeje k dosiahnutiu ambiciózných, ďalekosiahlych a trvalých výsledkov s hmatateľným prínosom pre všetkých občanov EÚ;
3. vyjadruje poľutovanie nad tým, že začiatok konferencie sa omeškal a že proces, ktorý mal trvať dva roky, sa preto skrúti na jeden rok. Napriek tomu vyzýva na zintenzívnenie úsilia, aby bola konferencia úspechom z hľadiska demokratickej participácie a zapojenia občanov;
4. zdôrazňuje, že konferencia by mala byť procesom, ktorý dáva priestor všetkým občanom na vyjadrenie názorov bez ohľadu na prostredie, z ktorého pochádzajú, vek, pôvod alebo miesto bydliska. Nabáda všetkých aktérov, aby organizovali podujatia a propagovali digitálnu platformu v celej spoločnosti v snahe osloviť aj iné skupiny ako tie, ktoré sa obvykle zúčastňujú na diskusiách o EÚ tak, aby výsledkom konferencie bola plne inkluzívna diskusia;
5. berie na vedomie spoločné vyhlásenie podpísané Európskym parlamentom, Európskou radou a Európskou komisiou a víta najmä jeho jasné odkazy na regionálne a miestne samosprávy, regionálne parlamenty a zásadu subsidiarity a proporcionality a opakuje svoju výzvu pristúpiť k podpisu spoločného vyhlásenia;
6. poukazuje na to, že v EÚ je približne jeden milión volených zástupcov na miestnej a regionálnej úrovni, ktorí pracujú v mene svojich občanov v takmer 90 000 orgánoch na nižšej ako celoštátnej úrovni. Predstavujú najrozsiahlejšiu úroveň demokratického zastúpenia v EÚ a úroveň najbližšie k občanom a sú spoločne zodpovední za polovicu verejných investícií v EÚ a za vykonávanie viac ako polovice európskych právnych predpisov, čím významne prispievajú k dosiahnutiu politických cieľov EÚ;
7. opätovne potvrdzuje postoj načrtnutý vo svojom uznesení z 12. februára 2020 a opäť poukazuje na to, že väčšina tém vybraných na diskusiu počas konferencie vrátane klímy, životného prostredia, vyludňovania a demografickej výzvy, zdravia, vzdelávania, kultúry, migrácie, právneho štátu, digitálnej transformácie, silnejšieho hospodárstva a sociálnej spravodlivosti patrí do právomoci regionálnych a miestnych samospráv. Preto zdôrazňuje, že konferencia nebude môcť predložiť konkrétne návrhy, pokiaľ podstatná časť týchto návrhov nebude vychádzať z aktívneho dialógu a konzultácií s nižšou ako celoštátnou úrovňou;

8. zastáva názor, že konferencia by sa mala riadiť otvoreným prístupom k reforme politík a inštitúcií a mala by pripraviť pôdu pre trvalé reformy Európskej únie, ktoré budú pokračovať aj po skončení konferencie;
9. považuje konferenciu za príležitosť priblížiť Európu jej občanom a posilniť ich pocit zodpovednosti za európsky projekt prostredníctvom „európskeho domu demokracie“, ktorého základom sú miestne a regionálne samosprávy, múrmi členské štáty a strechou EÚ. Výbor sa zaväzuje zohrávať aktívnu úlohu pri skúmaní rôznych politických možností na posilnenie viacúrovňového riadenia a podporu ďalšej integrácie v Európe v oblastiach, v ktorých je to odôvodnené a v ktorých to prináša pridanú hodnotu;
10. sa domnieva, že vzhľadom na súčasnú pandémiu je nevyhnutné posilniť demokratické zásady a kľúčovú úlohu miest a regiónov pri poskytovaní dôveryhodných odpovedí ľuďom a zdôrazniť význam spolupráce na všetkých úrovniach riadenia a naprieč hranicami s cieľom riešiť spoločné výzvy. Tento aspekt by sa mal riadne zohľadniť v zložení a rokovacom poriadku konferencie;
11. má v úmysle zohrávať aktívnu úlohu na konferencii prostredníctvom účasti svojich členov vo výkonnej rade a delegátov na plenárnych rokovaní konferencie. Výbor sa prostredníctvom viacerých dialógov s miestnymi občanmi, ktoré zorganizuje v celej EÚ, zaväzuje k tomu, že konferencii poskytne tematický príspevok o otázkach, ktoré majú pre miestne a regionálne samosprávy kľúčový význam. Ako nevyhnutný predpoklad pre uskutočnenie komplexných diskusií požaduje účasť mladých ľudí a ľudí zastupujúcich našu rozmanitú spoločnosť;
12. sa nazdáva, že plenárne zasadnutie konferencie by malo byť postavené na pevných demokratických základoch, a preto by mal byť medzi jej členmi primeraný počet zástupcov regionálnych a miestnych parlamentov a rád spolu s ich partnermi z Európskeho parlamentu a národných parlamentov. Zdôrazňuje, že zastúpenie na konferencii musí byť vyvážené z geografického, politického a rodového hľadiska;
13. zdôrazňuje, že je potrebné zintenzívniť administratívne úsilie s cieľom zahrnúť do diskusie na Konferencii o budúcnosti Európy názory najvzdialenejších regiónov EÚ, ktoré majú v rámci EÚ jedinečný a výnimočný charakter a sú propagátormi EÚ na iných kontinentoch;
14. víta spustenie viacjazyčnej digitálnej platformy pre Konferenciu o budúcnosti Európy a zaväzuje sa podporovať ju a prispievať k nej organizovaním participatívnych dialógov a poskytovaním príslušnej spätnej väzby. Nabáda miestne a regionálne samosprávy, aby o existencii tejto platformy informovali svojich občanov a aby podporovali účasť všetkých skupín spoločnosti bez ohľadu na prostredie, z ktorého jednotlivec pochádza, jeho pôvod alebo miesto bydliska;
15. sa domnieva, že všetky názory na EÚ a jej budúcnosť musia byť zastúpené tak na podujatiach, ako aj v digitálnej platforme, aby bolo možné považovať konferenciu za skutočne demokratický proces. Poukazuje však na to, že sa musia dodržiavať minimálne hodnoty a že by sa nemali pripustiť názory, ktoré nerešpektujú úctu k ľudskej dôstojnosti, slobodu, demokraciu, rovnosť, právny štát a ľudské práva alebo ktoré sú urážlivé, hanlivé, nenávistné, rasistické alebo v rozpore s verejným poriadkom. Organizátori a účastníci by sa mali zaviazali, že budú tieto hodnoty dodržiavať za každých okolností;
16. poznamenáva, že už začal organizovať diskusie na svojich plenárnych zasadnutiach a schôdzach komisií a prijímať stanoviská na témy týkajúce sa činnosti konferencie. Okrem toho sa na konferenciu budú zameriavať významné podujatia VR, ako je Európsky týždeň regiónov a miest, výročná konferencia EuroPCom a dialógy a konzultácie s občanmi na miestnej i regionálnej úrovni, ako aj podujatia organizované politickými skupinami výboru;
17. zdôrazňuje, že je potrebné zintenzívniť úsilie na všetkých úrovniach riadenia s cieľom zahrnúť do diskusie na Konferencii o budúcnosti Európy regióny, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené v dôsledku prírodných alebo demografických podmienok, ako sú riedko osídlené, ostrovné, pohraničné alebo horské regióny;
18. vyzdvihuje svoju prebiehajúcu iniciatívu zameranú na konzultácie s občanmi prostredníctvom dialógov na miestnej a regionálnej úrovni, ktoré organizujú členovia VR, a poukazuje na to, že pred začiatkom konferencie sa už uskutočnilo niekoľko úspešných podujatí. Tieto podujatia uľahčujú interakciu občanov s politikmi na všetkých úrovniach verejnej správy a dokazujú, že diskusia o smerovaní Európskej únie je pre európske regióny a mestá veľmi dôležitá;

19. pripomína, že konferencia musí osloviť všetky územia v Európe, tak mestské, ako aj vidiecke. Zdôrazňuje zásadnú úlohu, ktorú môžu zohrávať úrovne na nižšej ako celoštátnej úrovni, aby sa diskusie v rámci konferencie dostali do vidieckych oblastí a aby sa zohľadnili aj ich špecifické potreby;
20. oceňuje medziinštitucionálnu spoluprácu a zvýšenú súčinnosť pri zavádzaní takýchto činností a bude uľahčovať ďalšie osvetové činnosti prostredníctvom spolupráce so svojimi partnermi, ako sú: regionálne parlamenty prostredníctvom Konferencie európskych regionálnych legislatívnych zhromaždení (CALRE), iniciatíva RLEG, ktorú podporuje skupina regiónov s legislatívnymi právomocami, sieť RegHub a sieť Cohesion Alliance; mladí volení politici prostredníctvom vlastného špecializovaného programu; regionálni a miestni politici zodpovední za centrá Europe Direct a prostredníctvom pilotného projektu s názvom *Budovanie Európy s miestnymi subjektmi* (Building Europe with local entities, BELE);
21. bude naďalej posilňovať svoju spoluprácu s európskymi a národnými združeniami miestnych a regionálnych samospráv, spoločenstvami zainteresovaných strán z regiónov a miest, s druhými komorami národných parlamentov a s ostatnými aktérmi;
22. sa zaväzuje zvýšiť vplyv a dosah konferencie a podporovať a využívať inovatívne formy participatívnej demokracie. Miestne a regionálne samosprávy majú preukázateľné skúsenosti, pokiaľ ide o prispievanie občanov k politickému rozhodovaciemu procesu. Vyzýva členské štáty, aby aktívne prispievali ku konferencii na národnej úrovni a zaistili zapojenie miestnych a regionálnych samospráv. Je nevyhnutné, aby sa zapojili do diskusie a úvah a mobilizovali občanov na svojich územiach, aby ich názory a očakávania boli vypočítané v politickom rozhodovacom procese;
23. žiada vytvorenie stáleho európskeho dialógu s občanmi s cieľom posilniť demokraciu na všetkých úrovniach verejnej správy a podporiť účasť občanov na projekte EÚ a ich zodpovednosť zaň tak, ako sa uvádza v stanovisku výboru na tému *Miestne a regionálne samosprávy v stálom dialógu s občanmi*⁽¹⁾, ktoré bolo prijaté v októbri 2020. Zastáva názor, že dialógy s občanmi by nemali byť jednosmernou komunikačnou činnosťou, ale mali by prispievať k tvorbe politik EÚ;
24. zdôrazňuje, že opatrenia nadväzujúce na príspevky občanov, a najmä na záverečné odporúčania konferencie, sú rovnako dôležité ako spôsob získavania príspevkov. Podčiarkuje, že tieto následné opatrenia by sa mali vykonávať koordinovaným a inkluzívnym spôsobom a VR by mal byť do nich tiež v plnej miere zapojený. Ďalej sa domnieva, že konferencii by sa mal poskytnúť dostatočný čas na to, aby predložila konkrétne návrhy na zlepšenie inštitucionálneho rámca a pripravenosti EÚ na budúcnosť. Uznáva, že hoci konferencia môže získať dôveru verejnosti, túto dôveru môže aj stratiť, pokiaľ sa nenaplnia prísľuby v spojitosti s realizáciou a inkluzívnosťou vyjadrených názorov. Zdôrazňuje, že úspech konferencie bude v konečnom dôsledku závisieť od toho, či občania uznajú, že ich hlasy boli vypočítané a prispeli k formovaniu budúcnosti EÚ;
25. zdôrazňuje, že v záujme podpory svojho politického a inštitucionálneho posolania počas trvania konferencie výbor zriadil skupinu na vysokej úrovni pre európsku demokraciu⁽²⁾, ktorej predsedá bývalý predseda Európskej rady Herman Van Rompuy a ktorá bude stimulovať diskusie o vízii VR týkajúcej sa európskej demokracie z pohľadu orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni a o tom, ako posilniť dosah a vplyv miestnych a regionálnych samospráv a VR v európskom rozhodovacom procese;
26. sa teší na spoluprácu so slovinským predsedníctvom Rady EÚ a na prezentáciu príspevkov miestnych a regionálnych samospráv o budúcnosti EÚ na 9. európskom summite regiónov a miest, ktorý sa uskutoční počas francúzskeho predsedníctva Rady EÚ;
27. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil predsedovi Európskeho parlamentu, predsedníčke Európskej komisie, predsedovi Európskej rady a predsedníctvu Rady EÚ.

V Bruseli 7. mája 2021

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ CDR 4989/2019.

⁽²⁾ Skupina na vysokej úrovni, ktorej predsedá bývalý predseda Európskej rady Herman Van Rompuy má ďalších šesť členov: bývalý európsky komisár Joaquín Almunia a bývalá európska komisárka Androulla Vassiliou, bývalé poslankyne Európskeho parlamentu Rebecca Harms a Maria João Rodrigues, predsedníčka Európskeho fóra mládeže Silja Markkula a profesor Varšavskej univerzity Tomasz Grosse.